

Sygn. akt V CSK 334/17

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Bączyk

w sprawie z powództwa A. J., J. J., K. W. i A. J.
przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście O. i Wojewodzie O.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 grudnia 2017 r.,
na skutek skarg kasacyjnych powodów: A. J. i A. J.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 29 kwietnia 2016 r., sygn. akt I ACa (...),

- 1. odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2. nie obciąża powodów kosztami postępowania kasacyjnego;**
- 3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...):
adwokatowi D. K. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł,
powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług, a
adwokatowi P. N. kwotę 8100 (osiem tysięcy sto) zł powiększoną
o stawkę podatku od towarów i usług - tytułem nieopłaconej
pomocy prawnej przyznanej powodom z urzędu w postępowaniu
kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2016 r. Sąd Apelacyjny zasądził od Skarbu Państwa – Starosty O. i Wojewody O. na rzecz A. J., J. J. i K. W. kwotę po 27.175,41 zł z odsetkami, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo. Oznacza to, że oddalił w całości powództwo A. J. (k. (...) in. akt sprawy; t. V). W wyniku apelacji

wniesionych przez A. J. i A. J. oraz pozwanego Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 o tyle, że wymienione w nim kwoty zostały zasądzone od Skarbu Państwa - Wojewody O.; oddalił apelacje obu powodów.

Wyrok Sądu Apelacyjnego w pkt 1 i 2 zaskarżyli odrębnymi skargami kasacyjnymi powodowie. Powód A. J. wskazał zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego i prawa materialnego. Motywując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, stwierdził, że przytoczone, wskazane wcześniej podstawy skargi kasacyjnej oraz ich uzasadnienie uzasadniają konieczność przyjęcia skargi z tej racji, że jest ona oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 k.p.c. W skardze kasacyjnej powoda A. J. wyjaśniono, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj. przepisów art. 361 § 1 i § 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 i § 2 k.c. Ponadto - zdaniem skarżącego - skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z racji naruszenia przepisów wskazanych w skardze (w pkt 1.1 do 1.2 i pkt 2.1 do 2.2).

W obu skargach domagano się uchylenia zaskarżonego wyroku w części zaskarżonej i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Analizując treść zaskarżonego wyroku, treść skargi kasacyjnej powoda A. J. (k. (...) i n. akt sprawy), zawartą w niej ogólną motywację prawną wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (s. (...) skargi) oraz treść odpowiedzi pozwanych na tę skargę (k. (...) i n. akt sprawy), Sąd Najwyższy stwierdził, że w rozpoznawanej sprawie o odszkodowanie nie występują przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidziane w art. 398⁹ § § 1 - 4 k.p.c., a przede wszystkim przesłanka oczywistej zasadności złożonej skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), co miałyby wynikać - w intencji skarżącego - z „przytoczonych wcześniej podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia”. Z dalszej części skargi wynika, że skarżący dostrzega oczywistą zasadność skargi przede wszystkim w niewłaściwej interpretacji art. 361 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 363 § 1 i 2 k.c. (s. (...) skargi). Skarżący kwestionuje przyjęty przez Sąd Apelacyjny sposób ustalania wysokości odszkodowania w związku ze szkodą spowodowaną wadliwą decyzją

administracyjną o wywłaszczeniu nieruchomości (kwestia czasu określania stanu nieruchomości i jej ostatecznej ceny). Tymczasem należy stwierdzić, że Sąd Apelacyjny - z powołaniem się na orzecznictwo Sądu Najwyższego – trafnie ostatecznie przyjął, że w razie braku możliwości zwrotu wywłaszczonej nieruchomości z uwagi na nieodwracalne skutki decyzji administracyjnej dla ustalenia wysokości odszkodowania pozostaje miarodajny stan nieruchomości (jej funkcja) w chwili wydania wadliwej decyzji (s. (...) uzasadnienia zaskarżonego wyroku). W odpowiedzi na skargę kasacyjną A. J. wskazano jeszcze na inne orzeczenie Sądu Najwyższego, wspierające stanowisko przyjęte przez Sąd Apelacyjny (por. np. wyrok z dnia 12 marca 2015 r., I CSK 467/14, OSNC 2016, z. 3, poz. 34; w uzasadnieniu tego wyroku wyjaśniono także szerzej to, co należy rozumieć przez sam „stan nieruchomości” w chwili wydania wadliwej decyzji administracyjnej).

Nie istniały zatem podstawy do przyjęcia skargi kasacyjnej powoda A. J. do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). To samo należy odnieść także do skargi kasacyjnej drugiego powoda – A. J., w której także dostrzegano potrzebę wykładni przez Sąd Najwyższy wspomnianych wcześniej przepisów art. 361 § 1 i § 2 w zw. z art. 363 § 1 i § 2 k.c. (s. (...) tej skargi).

Z ustaleń dokonanych przez oba Sądy meriti wynika, że powodowi A. J. nie przysługiwało uprawnienie do nabycia jako spadkobiercy gospodarstwa rolnego po swoich rodzicach A. i A. J. na dzień otwarcia spadku (por. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 4 marca 2015 r., k. (...) akt sprawy, t. V akt; s. (...) uzasadnienia zaskarżonego wyroku, k. (...), t. VI akt sprawy). Uprawnienie to uzyskali natomiast inni spadkobiercy. Krąg dziedziców ustawowych obejmujących gospodarstwo rolne określony został w wyniku prawomocnego orzeczenia (postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 7 lutego 2012; sygn. I Ns (...)). Tymczasem w skardze kasacyjnej znalazły się odmienne twierdzenia skarżącego (A. J., s. (...) uzasadnienia zaskarżonego wyroku) i w związku z tym nie mogą być brane pod uwagę przy ocenie konieczności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w świetle art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W wyroku Sądu Okręgowego przyjęto prawną nieskuteczność oświadczenia z dnia 18 czerwca 1985 r. (k. (...) akt sprawy) nie tylko w sferze wywołania skutków prawno – rzeczowych. To samo odnosiło się do kolejnego oświadczenia A. J. i T. J. z dnia 8 sierpnia 1990 r., które zmierzało do potwierdzenia poprzedniego oświadczenia. Jeżeli Sąd Apelacyjny akceptował stanowisko Sądu Okręgowego w tym zakresie (por. s. 13 uzasadnienia zaskarżonego wyroku), to w skardze kasacyjnej, poza ogólnym stwierdzeniem jej oczywistej zasadności, nie przedstawiono odpowiednich zarzutów pozwalających zweryfikować wspomniane stanowisko Sądów meriti. Oznacza to, że nie doszło jednak - jak wywodzi skarżący - do naruszenia art. 931 § 1 k.c. i art. 1059 k.c., bowiem następstwo prawne ogólne nie mogło być - jak ustalono wcześniej - tytułem legitymacji czynnej skarżącego A. J.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej także tego skarżącego (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego, rozstrzygnięto stosownie do postanowień art. 98 k.p.c. i art. 1084 k.p.c.

Odstąpiono od obciążania powodów kosztami postępowania kasacyjnego (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego: z dnia 30 czerwca 2016 r. i z dnia 28 czerwca 2016 r., k. 1201, 1209 akt sprawy, t. VII).